

41197

DOWODZTWO ARTYLERJI
przy

Warszawa, dnia 4. września 1920.

Wojsk. Gubernatorze
m. Warszawy.
L.dz.38/20./Art.tj.

W sprawie formowania
artylerji pozycyjnej wzgl.
fortecznej. _

D O

A D J U T A N T U R Y G E N E R A L N E J

Warszawa - Belweder.

Przedkłada się do wiadomości.-

E. Rudzinski

Gen.Ppor. i Dca Artylerji
przy Wojsk. Gubernatorze
m. Warszawy. -

NAUCZELNE DOWODZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L. Dz. 41197 dnia 4/IX 1920 r.
1 załącz. Wydział

26

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

250
56

4719/T1

O d p i s.

DOWODZTWO ARTYLERJI
 przy
 WOJSKOWYM GUBERNATORZE WARSZAWY
 L.dz.38/art.tj.

Warszawa, dn. 3. września 1920 r.

D o

WOJSKOWEGO GUBERNATORA m.st. WARSZAWY

Sytuacja wojenna w lipcu i sierpniu b.r., a zwłaszcza w ostatnich dniach obrony Warszawy wykazała niezbicie bezwzględ-
 ną potrzebę sformowania z materiału, będącego w kraju w jak
 najkrótszym czasie możliwie największe ilości artylerji pozycy-
 cyjnej w celu zasilenia artylerji polowej przy obronie pew-
 nych, strategicznie ważnych, punktów, względnie linii obronnych.

Sformowanie artylerji pozycyjnej byłoby też częściowem
 rozwiązaniem zadania stworzenia koniecznej rezerwy artylerji,
 oddanej przez M.S. Wojsk. do dyspozycji Naczelnemu Dowództwu.

W pełnem zrozumieniu tych najbliższych potrzeb, zażądało
 już Nacz. Dow. od M.S. Wojsk. pismem Nr. 11990/I. z dn. 1/IX. b.r.
 jak najrychlejszego wystawienia możliwie największej ilości
 baterji pozycyjnych, mających służyć do stałej obsady Torunia,
 Grudziądza, Modlina, Zegrza, Brześcia Litewskiego, Lwowa oraz
 ewentualnie Krakowa i Poznania.

Wobec tego, że Dowództwo Artylerji przy Wojskowym Guber-
 natorze Warszawy ma już w tym kierunku pewne prace za sobą,
 a co zatem idzie i pewne doświadczenie, przeto uważa za swój
 obowiązek podkreślić niektóre momenty, charakteryzujące wa-
 runki, w pośród których formowanie artylerji pozycyjnej w
 najbliższym czasie nastąpić musi.

Najważniejsze z nich:

Wcześniej, czy później będzie musiała być w Polsce stworzona
 artylerja pozycyjna, względnie forteczna, której rozbudowa za-
 leżeć będzie od różnych względów natury czy to strategicz-
 nej przede wszystkim, czy też państwowo-ekonomicznej, czy
 wreszcie od względów ogólnie organizacyjnych, jak zachowanie
 proporcji pomiędzy artylerją wymienioną i artylerją polową
 etc.

ARCHIVE
 New York

PILSUDSKI
 INSTITUTE
 ARCHIVES
 New York

PILSUDSKI
 INSTITUTE
 ARCHIVES
 New York

251
57

Artylerja pozycyjna, względnie forteczna jest bronią wręcz odmienną pod względem szczegółowej swej organizacji od artylerji polowej.

Formowanie artylerji pozycyjnej nie może w niczem uszczuplić materiałów, przeznaczonych do rozbudowy etatowej artylerji polowej, wobec czego do sformowania artylerji pozycyjnej pozostaje do dyspozycji oprócz bardzo krótkiego czasu także bardzo szczupły materiał oficerski i podoficerski.

Z tych też powodów będą musiały być stworzone baterje en cadre, które będą mogły być jednak stosunkowo słabo obsadzone fachowemi siłami oficerskimi, co w konsekwencji swej wyłączenia konieczność połączenia tych baterji w grupy /dywizjony, lub pułki/ oraz natychmiastowego stworzenia odnośnych dowództw któreby czuwały nad budową, szkoleniem i wyposażeniem baterji pozycyjnych tak, aby one mimo słabej fachowej obsady oficerskiej mógłby być wkrótce gotowe do użycia na froncie przy równoczesnem zachowaniu ciągłości dalszej pracy organizacyjnej i jednostajności w budowie i wyszkoleniu następnych formacji:-

Dowództwa te mogłyby doskonale wykorzystać obecny moment napływu do armji inteligentów ochotników i z pośród nich pewną ilość wybitniejszych jednostek wyszkolić jako przyszłych oficerów rezerwowych, przynajmniej artylerji pozycyjnej, przez co zaradziłoby się w pewnym stopniu ogromnemu brakowi fachowych oficerów artylerzystów.

Wielka różnorodność materiału, z jakiego musi być artylerja pozycyjna zbudowana, powoduje duże, a nieuniknione różniczkowanie schematów organizacyjnych różnych formacji, a co zatem idzie postawienie większej ilości jednostek organizacyjnych i szkolnych, niemożliwe jest bowiem, by personel instruktorski jednej organizacyjnej jednostki mógł objąć więcej, niż 3 - 4-ch typów materiału artyleryjskiego z pozostających do dyspozycji około 16-u.

Wyż naprowadzone najgłówniejsze momenty świadczą niezbiemie, że formowanie artylerji pozycyjnej musi być poruczone

specjalnemu fachowemu kierownictwu, gdyż personel Sekcji Art. M.S. Wojsk., przeciążony obecnie pracami nad rozbudową i uzupełnieniem artylerji polowej, w tym kierunku fachowy, nie podobałby absolutnie temu nowemu, a pilnemu zadaniu, bez utworzenia przy tej Sekcji osobnego, specjalnego aparatu.

Dep. zaś V.M.S. Wojsk., który jest obecnie zaabsorbowany zadaniem wyposażenia i uzupełnienia uzbrojenia oddziałów walczących niemógłby też w krótkim czasie nawet doprowadzić do porządku materiału, jaki musi być użyty przy budowie artylerji pozycyjnej, zwłaszcza, że materiał ten nie jest skompletowany, lecz porozrzucany po różnych magazynach, przyczem brak zupełny jakichkolwiek w tym kierunku instrukcji i podręczników.

Z powyższego wynika zatem, że najracjonalniejszym byłoby powierzenie sprawy organizacji i sformowania artylerji pozycyjnej, w najściślejszym zresztą porozumieniu z M.S. Wojsk. i Nacz. Dow., instytucji już istniejącej i poniekąd w tym celu stworzonej, stosownie już zorganizowanej, mianowicie Dowództwu Artylerji przy Wojskowym Gubernatorze m. Warszawy, zgodnie z propozycją Nacz. Dow.

Dowództwo Artylerji w obecnym swym składzie może objąć całokształt spraw, związanych z formowaniem artylerji pozycyjnej, tak pod względem organizacyjnym, jak i materiałowym.

W razie poruczenia Dowództwu Artylerji przy Wojskowym Gubernatorze m. Warszawy tego zadania, przedłoży wymienione Dowództwo ogólny plan organizacyjny, oparty na danych ewidencyjnych już przez się zebranych z podaniem etatów, w jakich plan ten mógłby być zrealizowany.

/-/ E. RODZIEWICZ

Generał-podporucznik i dowódca
Artylerji przy Wojsk. Gub.
m. Warszawy

WOJSKOWY GUBERNATOR m. WARSZAWY

Warszawa, dn. 4/IX. 1920 r.

Z powyższym projektem zgadzam się całkowicie; stoi on w związku i z organizacją piechoty dla garnizonu Warszawy.

Stoję na stanowisku, że poza organizacją dywizji polowych, trójkąt obronny Modlin-Serock-Góra Kalwarja musi mieć własną stałą piechotę i artylerję, które należy osobliwie wyćwiczyć i z terenem akcji obronnej poznać. Szczegółowy projekt tej organizacji mógłby być wypracowany w tym wypadku, gdy Gubernatorstwo jako stałe dowództwo obrony Warszawy zostanie unormowane.-

/-/ L a t i n i k

Za zgodność odpisu:

Generał-podporucznik i Wojskowy
Gubernator m. Warszawy

Wojciński

Porucznik i adjutant.

